LEGEARTIS
ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ
Број 17 ● фебруар 2014. ● www.legeartis.rs

АНАЛИЗЕ...

ЗАКОНА О ПРАВИМА ПАЦИЈЕНАТА

ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О ПРИВАТИЗАЦИЈИ

...ПЛУС

ПАКЕТ ПОРЕСКИХ ЗАКОНА

НАЈЧЕШЋА СПОРНА ПИТАЊА О КАМАТИ

ПЛАН ФИСКАЛНЕ КОНСОЛИДАЦИЈЕ И СТРУКТУРНИХ РЕФОРМИ

Шта су то узбуњивачи

ПОСЕБАН ДОДАТАК
Камата кроз судску праксу

Судски поступци
Умишљај код убиства и једнакост грађана пред законом

Изградња
Програм подршке унапређењу локалне и регионалне инфраструктуре

Ауторско право
Заштита интелектуалне својине на интернету

Трговина
Слобода пружања услуга на јединственом тржишту ЕУ

ИНВЕСТИРАЈТЕ У ВАШЕ ПОСЛОВАЊЕ!

Претплатом на Инг-Про Јавне набавке све врсте јавних набавки које су значајне за ваше пословање, а објављене су на Порталу јавних набавки, можете добијати на вашу е-пошту путем мејл сервиса.

Уз велики број различитих претрага, лако ћете пронаћи оно што вас интересује, уштедети време и новац, повећати продуктивност.

др Марта Сјеничић, научни сарадник Института друштвених наука у Београду
„Непостојање конзистентног механизма заштите права пацијената и неопредељеност буџета за реализацију прописаних права и њихову заштиту доводе у питање стварну применљивост Закона о правима пацијената у пракси."

Александар Марковић, дипл. правник с вишегодишњим искуством у свим областима радног права
„Поставља се питање легитимности отказа уговора о раду ако је запослени одао поверљиву информацију, при чему она представља кршење јавног интереса, а запослени се обавезао на чување те информације као поверљиве."

Весна Филиповић, судија Првог основног суда у Београду и руководилац одељења судске праксе у грађанској материји
„Камата је споредно потраживање и дели правну судбину главног потраживања, све док главни дуг не буде плаћен."

Драган У. Калаба, заменик Вишег јавног тужиоца у Чачку
„Разматрани случајеви јасно указују на различито поступање судова у готово истим животним ситуацијама што је за последицу имало доношење осуђујућих пресуда с различитим правним квалификацијама кривичног дела."

др Љиљана Рудић-Димић, консултант за ауторско право
„Дуго је важила заблуда да су ауторска дела која се јавности саопштавају путем интернета слободна за коришћење и да их сви могу користити без дозволе носиоца права."

мр Жељко Албанезе, саветник за економска питања
„Затварање фискалних неравнотежа је нужно, како би се ојачала одрживост јавних финансија и створили услови за економски опоравак и дугорочно одржив развој."

Бојана Амановић, самостални саветник у Одељењу за трговину Министарства спољне и унутрашње трговине и телекомуникација
„Осим што државама чланицама налаже предузимање конкретних законодавних мера, директива од њих тражи и остварење низа практичних мера, као што су јединствене контактне тачке."

Вук Перовић, дипл. правник, специјалиста за корпоративно управљање
„Мотиви доношења новог Закона о приватизацији огледају се, пре свега, у флексибилнијем концепту продаје државног и друштвеног капитала и спречавању корупције и прања новца."

Преглед робе који се одређује приликом обављања ових поступака, свакако је у складу са ниским степеном ризика робе која се на овај начин отпрема или допрема. С друге стране, а с обзиром на то да се **евентуални пре**
само на гра
његовог
и једно
до
на важна по
се на брзину
х процедура, бу-
тупак у суштини
на једном месту.
цедуре смањују
ловања.

Битно обележје овог поступка јесте и електронска комуникација носиоца одобрења и Управе царина, што учеснике у царинском поступку примирава да унапреде своје информатичке капацитете и
прано раде на њихо-
подразумева
ру.
ра уместо цари
ција (само током 20
на бази овог поступка
то је око 40.000 царинск
кларација мање него што
ло случај да овај пост
није примењен). Имају
виду укупан број непо
сених царинских декла
ција,
начимо да овај
поступак
фактуи
клара-
одине
днео-
де-
би
ци у
ја,
у периоду од кад је овај поступак у примени, могу се констатовати знатне уштеде: у времену потребном за попуњавање декларација, средствима која се издвајају за куповину сетова тих декларација, у времену комуницирања са информационим системом царинске службе и др.

Поред наведених предности на страни корисника, поједностављеним поступком увоза и извоза робе на основу фактуре, Управа царина добија могућност рационалнијег коришћења људских ресурса, будући да се овај поступак (за разлику од редовног) суштински обавља само у једној организационој јединици.

Календар важења правних аката

У овој рубрици доносимо преглед прописа који током овог месеца ступају на снагу или почињу да важе (у целости или у делу), односно који одложено ступају на снагу или почињу да се примењују у целости или у делу:

● Закон о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама, објављен у „Службеном гласнику РС", бр. 119/2012 од 17. 12. 2012. године.
– примењује се од 31. марта 2013. године

● Закон о јавним набавкама, објављен у „Службеном гласнику РС", бр. 124/2012 од 29. 12. 2012. године.
– примењује се од 1. априла 2013. године, осим одредби члана 78. овог закона које се примењују од 1. септембра 2013. године

● Уредба о изменама и допунама Уредбе о садржини, обрасцу и начину подношења јединствене пријаве на обавезно социјално осигурање, јединственим методолошким принципима и јединственом кодексу шифара за унос података у Јединствену базу Централног регистра обавезног социјалног осигурања, објављена у „Службеном гласнику РС", бр. 124/2012 од 29. 12. 2012. године.
– одредбе чл. 2–5. ове уредбе примењују се од 1. априла 2013.

КАЛЕНДАРИ...
● ПОРЕСКИХ ОБАВЕЗА
● ВАЖЕЊА ПРАВНИХ АКАТА
● ДОГАЂАЈА

ЗНАЧАЈНИ ПОДАЦИ И КОРИСНИ МОДЕЛИ ПРАВНИХ АКАТА

Износи личних примања запослених

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКО	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.		3.
Регрес за коришћење годишњег одмора	Исплата по ов ној обавезној, у р уговором општим ак о раду ко тачка ду, исплаћује 3 просечне рбији према м податку ежног за 3.341)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Отпр одласка		Не опорезује се до износа троструке месечне зараде по запосленом у Републици према последњем податку (54.447 × 3 = 163.341 дин.)
Јубиларна награда	До висине утврђене актом послодавца	Неопорезиво до 17.376 динара годишње
Накнада трошкова превоза до посла и повратка са посла	До висине цене превозн јавном саобраћају	Не опорезује се до висине превозне карте, односно по висине стварних ошкова превоза, а више до 3.476 дин.
Накнада за исхрану у току рада	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тачка 5. Закона о раду)	се све пореске као на зараду
Дневница за службено путовање у земљи	До висине прописане општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 2. Закона о раду)	Неопо до 2.086 дин по дневници
Дневница за	Најмање у висини утврђеној	Не опорезује се до

ПОСТАВИТЕ ПИТАЊЕ НАШЕМ АУТОРУ, НАСТОЈАЋЕМО ДА ОДГОВОРИМО НА СВАКО ОД ЊИХ

ВУК ПЕРОВИЋ
дипл. правник, специјалиста за корпоративно управљање
unakrsni.pogled@legeartis.rs

КОЈЕ ЛИЦЕ ИСПУЊАВА ФОРМАЛ ОВЕ ЗА ЈАВНОГ БЕЛЕЖНИКА?
За јавног бележника може бити именова пуњава следеће услове:
1) да је држављанин Републике Србије, послов ис-
и да има општу здравствену способност;
2) да има диплому правног факултета у Републици Ср
да је положило правосудни испит и испит за јавног бел
ника;
3) да има најмање пет година радног искуства у правној
струци после положеног правосудног испита;
4) да је достојно јавног поверења за обављање послов
јавног бележника (лице недостојно обављања послов
је оно лице које је било осуђено за кривично дело прот
правног саобраћаја, против службене дужности, као и
друго кривично дело за које је запрећена казна од пет
дина затвора или тежа казна, коме је одлуком надле
органа престао статус јавног бележника, јавнобележни
помоћника, јавнобележничког приправника или ад
та, односно коме је због разрешења престала судијс
јавнотужилачка функција, док не прођу три године с
престанка статуса, односно функције, лице из чије
шања се може основано закључити да делатност ја
лежника неће обављати у складу са етичким кодек
доноси Комора);
5) да говори, пише и чита српски језик, а на подру
јединице локалне самоуправе где је у службеној
језик мањине да познаје и језик те мањине;
6) да има или да може доказати да ће обезбед
рајуће просторије и опрему за обављање делат
бележника.

„Сл. гласник РС", бр. 31/2011 99/2011 – др. закон).

Јавни бележник саста
јавнобележничке ис
на српском језику,
ним писмом,
језик
ционалне мањи
нобележничке испра-
се састављају на српском
зику или на језику и писму
ционалне мањине. Овде је
анимљиво истаћи и то да за-
он јавном бележнику даје мо-
ућност да, на захтев странке,
стави исправу и на страном
језику ако има својство суд-
ског преводиоца за језик на
којем саставља исправу и ако је
исправа намењена за употребу
у иностранству.

Посебно важна врста јавних исправа јесу јавнобележнички записи. Правни послови и изјаве који су сачињени у облику јавнобележничког записа, а које је израдио јавни бележник, имају исту доказну снагу као да су сачињени у суду или пред другим државним органом. У облику јавнобележничког записа сачињавају се, нарочито, уговори о имовинским односима или споразуми о деоби заједничке имовине супружника или ванбрачних

непосредно сазнао. Тако изда-
та и оверена исправа има снагу
јавне исправе односно извр-

истинитост онога што се у њој
потврђује или одређује (чл. 238.
Закона о парничном поступку

ФИНАНСИСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПЛАТНИ ПРОМЕТ

Табела 2: Пример пореске олакшице код уплате максималног неопорезивог износа

Уплата (РСД)	Порез (%)	Олакшица (РСД)	Годишња уштеда (РСД)
5.214	12%	625,68	7.508,16

износила је преко 16 милијарди динара. Просечан принос остварен на укупну имовину фондова, односно FONDex индекс је 12,62%. Корисника-чланова, има око 180.000, што представља 10,39% од укупног броја запослених у Србији или 2,48% укупне популације (подаци су преузети из Статистичког анекса НБС, децембар 2012). То је, нажалост, још увек релативно мали број. Приказ пословања ДПФ-а у 2012. години дат је у Табели 3.

Имовина ДПФ-а у потпуности је инвестирана у земљи. Највише је уложено у државне дужничке хартије од вредности, обвезнице (48,3%) и трезорске записе (21,3%), затим у орочене депозите (4,4%), акције (2,9%), корпоративне обвезнице (1,2%), непокретности (0,5%), док се на касто рачунима налазило 15,8% средстава. Потраживања су износила 5,7 начин инвестирања је у Дијаграму бр. 1.
структура имови-

Из фондова је у 2012. години на име приватних пензија, односно повлачења једнократних износа и програмираних исплата укупно исплаћено 751,65 милиона динара. **Средства се углавном ним корисни ьних** а најчешће
у држав **ва**. Један **вара п** ратак пери- **пенз** акумулирана од у случајевима од ник престао с ториноса за запос- су познати слу- и ПТТ-а.

Наиме, по Закону из 2006. године, члан фонда стиче право на повлачење средстава с навршене 53 године живота, као и могућност да сва средства повуче одједном или путем програмираних исплата, односно ануитета. Изменом Закона од 2011, **граница се помера на 58 година, с тим да је одједном могуће повући само 30% од средстава** акумулираних у ДПФ-у. Ово решење је ду ер смисао пензије Ипак, то право ишњу у они који су уговор ериоду. закључили по Закону и сви

Једно лице може би тву товремено члан више дова, а према свом нахо средства из једног фо може пребацити у неки д ги фонд.

Та дни приказ пословања ДПФ-а у 2012. годин

	Број чланова	Имовина (у млн. РСД)	Пр с 2)
Укупно н			,62%
Delta Genera трије	179.823	16.011,3	12,73%
Delta Generali Index	41.739		12,99%
Raiffeisen Future	18.030	1.	10,96%

АУТОРСКИ ТЕКСТОВИ СА ОБИЉЕМ КОРИСНИХ ПРИМЕРА И СТРУЧНИХ ТУМАЧЕЊА

ВЛАДАН МИРКОВИЋ
главни и одговорни уредник
vladan.mirkovic@ingpro.rs

LEGEARTIS
ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ

ISSN 2334-6140

Година II, број 17
ФЕБРУАР 2014.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грчић
Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:
Владан Мирковић

Сарадници:
др Љиљана Рудић-Димић
др Марта Сјеничић
мр Жељко Албанезе
Александар Марковић
Бојана Амановић
Бранислав Пејчић
Весна Филиповић
Вук Перовић
Драган У. Калаба

Уредник рубрика *Календар важења правних аката/Порески календар*:
Ана Фулетин

Лектор/коректор:
Радмила Савић

Организатор издања:
Оливера Бошковић

Дизајн и обликовање часописа:
Маја Кесер

Редакција:
Веле Нигринове 16а
11000 Београд
тел: +381 11 2836 820
факс: +381 11 2836 474
е-пошта: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази електронски једанпут месечно (12 бројева у оквиру годишње претплате). Текстови достављени за објављивање се не враћају. Сви текстови који се објављују у Часопису подлежу редакцијско-техничкој обради, у складу са одговарајућим стандардима Часописа.

У фебруарском броју часописа посебну пажњу посвећујемо институту „узбуњивача", будући да су сазрели услови за његово потпуно законско регулисање. Подсетимо, узбуњивачи су запослени у органима власти или предузећу који укажу да је у том органу или предузећу дошло до предузимање кривичних дела у јавном интересу, при чему су до самог сазнања, по правилу, дошли обављањем својих радних задатака, а услед чега на свом радном месту трпе штетне последице. Као што ће се показати, овакве правне ситуације није нимало лако регулисати, али, свакако, више о томе читајте на стр. 34.

На измаку календарске године измењени су бројни законски прописи који регулишу пореску и буџетску проблематику, укључујући и доношење сасвим новог закона који регулише умањење нето прихода лица у јавном сектору. Детаљније о томе читајте на стр. 8 и 26.

У другом овогодишњем издању читајте и о примени института камате (о самом праву и доспелости), критичкој анализи Закона о правима пацијената, програму подршке унапређењу локалне и регионалне инфраструктуре, али и о слободи пружања услуга на јединственом тржишту Европске уније.

Незаобилазне теме овог броја јесу и предлог Закона о приватизацији, умишљај код убиства и питање једнакости грађана пред законом, као и заштита интелектуалне својине на интернету.

Као и до сада, претплатници нашег часописа могу постављати питања ауторима тематских рубрика. Подсећамо да **приликом постављања питања треба навести пуно име правног лица** – претплатника, а сâмо **питање треба формулисати јасно и недвосмислено**, тако да омогућава прецизан одговор у неколико реченица.

Одговори на постављена питања су информативног карактера, а наш часопис, уз најбоље жеље и изузетно стручан кадар, не може посредовати у разрешавању компликованих правних ситуација.

Читајте и даље LEGEARTIS!

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и покуде. Можете их упутити ауторима текстова или на е-адресу редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:
- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

У овом броју...

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

8 Пакет пореских закона

КОМПАНИЈСКО ПРАВО

18 Предлог Закона о приватизацији

БУЏЕТИ И ЈАВНЕ НАБАВКЕ

26 План фискалне консолидације и структурних реформи

РАДНИ ОДНОСИ И СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

34 Узбуњивачи у правном систему Републике Србије

ДРЖАВА И ДРУШТВО

42 Коментар Закона о правима пацијената

СУДСКИ ПОСТУПЦИ

52 Умишљај код убиства и једнакост грађана пред законом

59 Најчешћа спорна питања о камати

65 Камата кроз судску праксу

ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА

68 Конкурисање за средства из програма подршке унапређењу локалне и регионалне инфраструктуре у Републици Србији „Градимо заједно”

76 Пријава пројекта за програм унапређења локалне и регионалне инфраструктуре – Градимо заједно у 2014. години

ТРГОВИНА

84 Слобода пружања услуга на јединственом тржишту Европске уније

АУТОРСКО ПРАВО И ПРАВО ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ

96 Заштита интелектуалне својине на интернету

ПОРТАЛ ЧИТАЛАЦА

104 Имате питање? Имамо одговор!

ТАБЕЛЕ И УЗОРЦИ

106 Подаци од значаја за рад пословних субјеката

Корисни модели правних аката

110 Одговор окривљеног на оптужницу (члан 336. ЗКП-а)
112 Решење о изрицању васпитно-дисциплинске мере укор директора
114 Заложна изјава (залагање удела у капиталу привредног друштва)
116 Пример предлога за деобу непокретности продајом
117 Уговор о суфинансирању производње и промета

РУБРИКЕ

3 Међу ауторима у овом броју...
4 Из прве руке
5 Уводна реч
40 Преслишавање
91 Календар важења правних аката
92 Порески календар
109 Календар догађаја...

Пакет пореских закона

Како би омогућила несметано функционисање Републике Србије у наредном периоду Влада Републике Србије донела је бројне законске измене. У овом тексту говоримо о Закону о порезу на добит правних лица, Закону о порезу на додату вредност, Закону о порезу на доходак грађана, као и о Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање и Закону о пензијском и инвалидском осигурању

#1 ЗАКОН О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

Народна скупштина Републике Србије усвојила је Закон о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС”, бр. 108/2013), који је ступио на снагу 7. 12. 2013. године, а примењује се од 1. јануара 2013.

Разлози за најновије измене и допуне Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС”, бр. 25/3001, 80/2002, 80/2002 – др. закон, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 119/2012, 47/2013 и 108/2013, у даљем тексту: Закон) садржани су **у потреби стварања услова за повећање прилива и наплате јавних прихода по основу пореза на добит правних лица**. Имајући у виду да је Законом прописано неколико пореских подстицаја (чијом се применом умањује износ обрачунатог пореза на добит, а самим тим и приход буџета по основу овог пореског облика), најновијим изменама **укида се порески подстицај из члана 48. Закона**.

Наиме, право на овај порески подстицај обвезници стичу (у виду пореског кредита) по основу улагања извршених у основна средства и улагања извршених у развој као нематеријалну имовину, што им омогућава да умање своју пореску обавезу за порески период у којем су улагања извршена, при чему неискоришћени део пореског кредита могу користити за умањење будућих пореских обавеза и то у наредних десет година.

Поред тога, како су бројне студије показале да, при ниској пореској стопи, пореске олакшице не представљају ефикасан механизам подстицања инвестиција, односно не утичу одлучујуће на одлуку за или против улагања, процењује се да **укидање наведеног пореског подстицаја неће имати значајан утицај на опредељење за инвестирање**.

Измене и допуне у Закону

Као што смо рекли, у Закону се укида порески подстицај из члана 48. Према одредбама овог члана Закона, обвезнику који изврши улагања у некретнине, постројења, опрему или биолошка средства (основна средства) у сопственом власништву на територији Републике за обављање претежне делатности и делатности уписаних у оснивачки акт обвезника, односно наведених у другом акту обвезника којим се одређују делатности које обвезник обавља, као и по основу улагања у развој као нематеријалну имовину, признаје се право на порески кредит у висини од 20% извршеног улагања, с тим што порески кредит не може бити већи од 33% обрачунатог пореза у години у којој је извршено улагање. Ова врста пореског стимулисања сада је укинута, с тим да је прелазним одредбама измена и допуна Закона предвиђено да порески обвезник који је до 31. децембра 2013. године остварио право на овај порески подстицај, и исказао податке у пореском билансу и пореској пријави за 2013. годину, може то право да користи до истека рока и на начин прописан

в) предузетник којем је основица доприноса опорезива добит, дужан је да обрачуна и плати доприносе на начин прописан за обрачунавање и плаћање пореза на приходе од самосталне делатности на опорезиву добит, по закону којим се уређује порез на доходак грађана.

Може се приметити да је **за предузетнике који остварују личну зараду, уведена обавеза као и код запослених** – ако до последњег дана у месецу не изврше исплату личне зараде, доприносе за социјално осигурање морају да плате најкасније до тог рока на основицу коју чини важећа најнижа месечна основица доприноса.

У посебном случају, предузетници који порез плаћају на паушално утврђени приход, према иновираним одредбама члана 60, доприносе плаћају у року који је законом који уређује порез на доходак грађана утврђен као рок за плаћање пореза по том основу.

У другом посебном случају, према допуни у члану 65б Закона, који се односи на утврђивање обавезе плаћања доприноса за предузетника који остварује накнаду зараде за време породиљског одсуства, одсуства с рада ради неге детета и одсуства с рада ради посебне неге детета, а делатност наставља да обавља преко овлашћеног пословође, **утврђена је новина да основицу за ту категорију обвезника, поред опорезиве добити, односно паушално утврђеног прихода, чини и лична зарада**.

Укупно гледајући допуне у овом Закону, може се рећи да ће **нова решења првенствено имати утицај на обвезнике доприноса за обавезно социјално осигурање, и то на оснивача, односно чланове привредних друштава**, имајући у виду измене Закона у смислу корекције основице доприноса за те категорије обвезника. Предметна измена Закона у овом делу резултат је сагледавања интереса субјеката који спадају у предметну категорију обвезника да се омогући стварање законских претпоставки за уплату доприноса на основицу која је виша од најниже основице доприноса, а све у циљу обезбеђивања услова за остваривање њихових права из обавезног пензијског и инвалидског осигурање у већем обиму (кроз повећање пензијског основа).

#5 ИЗМЕНЕ ЗАКОНА О ПЕНЗИЈСКОМ И ИНВАЛИДСКОМ ОСИГУРАЊУ

Народна скупштина Републике Србије усвојила је Закон о измени Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС”, бр. 108/2013), који је ступио на снагу 7. 12. 2013.

Разлози за доношење Закона о изменама Закона о пензијском и инвалидском осигурању произлазе **из потребе усклађивања** одредаба Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС”, бр. 34/2003, 64/2004 – УС, 84/2004 – др. закон, 85/2005, 101/2005 – др. закон, 63/2006 – УС, 5/2009, 107/2009, 101/2010, 93/2012, 62/2013 и 108/2013, у даљем тексту: Закон), **с новим одредбама Закона о буџетском систему** (стр. цц), којим су утврђене новине у делу који се односи на усклађивање пензија, па је због тога било потребно у том делу ускладити и Закон.

Конкретно, према новим одредбама у члану 80а Закона, **пензија се усклађује**:

- у априлу 2014. године, тако што ће се повећати за 0,5%;
- у октобру 2014. године, тако што ће се повећати за 1%;
- у априлу 2015. године, тако што ће се повећати за 0,5%;
- у октобру 2015. године, тако што ће се повећати за 0,5%;
- у априлу 2016. године, тако што ће се повећати за 0,5%;
- у октобру 2016. године, тако што ће се повећати за 0,5%.

Ако, у складу са законом којим се уређује буџетски систем, **до 1. јула 2014.** године **не буде донет пропис којим ће се уредити уједначавање нивоа плата, односно зарада запослених у јавном сектору, усклађивање пензије у октобру 2014. године неће се вршити на начин како је изнето**, већ ће се вршити у складу са прописима којима се уређује буџетски систем.

Прави избор!
PROPISI.NET
statistics
map navigation
world data
data central
Finance Business Culture
Weather Sport News Video
Radio Technics Files
Electronics Shopping Design
Mail Internet Maps Radio
TV Work Travel Tech
Entertainment Security
Global Music Companies
Songs Graphics Vacancy
Job Data Games People
ИНГ-ПРО

Предлог Закона о приватизацији

Крајњи рок за завршетак поступка приватизације, према новом предлогу Закона о приватизацији, предвиђен је до 31. децембра 2014. године, а мотиви његовог доношења огледају се, пре свега, у флексибилнијем концепту продаје државног и друштвеног капитала и спречавању корупције и прања новца

Крајем октобра месеца прошле године, Министарство привреде РС (у даљем тексту: Министарство) доставило је јавности на увид, поред три кључна предлога закона о раду, стечају и грађевини, још и нови предлог Закона о приватизацији. Будући да су предложене измене биле таквог обима и значаја у односу на постојећи Закон о приватизацији („Сл. гласник РС”, бр. 38/2001, 18/2003, 45/2005, 123/2007, 123/2007 – др. закон, 30/2010 – др. закон, 93/2012 и 119/2012), Министарство је одлучило да је неопходно израдити нови текст Закона (у даљем тексту: Предлог).

У тексту који следи представићемо и анализирати најзначајније промене на које се сâм Предлог односи.

Предмет приватизације

Према тексту Предлога, предмет приватизације јесте друштвени, односно државни капитал у предузећима и другим правним лицима. У поступку приватизације може се продати и имовина или део имовине субјекта приватизације, односно поједини делови субјекта приватизације, ако је тако предвиђено програмом реструктурирања или Одлуком о начину продаје субјекта приватизације. Предлог Закона, дакле, предвиђа **правило да се продаје капитал, а изузетно имовина субјекта приватизације**. Предмет приватизације је и државни капитал који је исказан у акцијама или уделима, ако услови и поступак продаје тог капитала нису другачије уређени посебним прописом.

Процена вредности капитала и имовине спроводиће се коришћењем две методе:

1) методе фер тржишне вредности у складу с међународним рачуноводственим стандардима, и

2) приносне методе (ДНТ методе).

Одредбе предлога Закона примењиваће се на субјекте приватизације који имају седиште на територији Републике Србије, а предмет приватизације не могу бити природна богатства и добра у општој употреби, као добра од општег интереса.

Одлука о начину продаје капитала

Начин продаје субјекта приватизације одредиће се након што се прикупе информације о потенцијалним купцима, с једне стране, и о имовини или обавезама субјекта приватизације, с друге стране. Управо из тог разлога, Министарство је свим субјектима приватизације наложило израду „личне карте”, чији је смисао у утврђивању стварне имовине субјеката приватизације у односу на обавезе, те уколико није могуће извршити продају капитала и имовине, прво ће се спровести реструктурирање по правилима унапред припремљеног плана реорганизације (УПР) у складу с правилима из Закона о стечају.

Начин и елементи приватизације одређују се у Одлуци о начину и елементима приватизације. Ову **одлуку доноси Министарство**, на предлог Агенције за приватизацију (у даљем тексту: Агенција), **што представља новину** у односу на постојећи Закон о приватизацији где је Агенција сама доносила Одлуку о методу. Рок у којем се морају донети одлуке износи 60 дана од дана ступања на снагу новог закона.

У Одлуци о начину продаје капитала наводе се сви **битни елементи** и то:

јавно објављују. Заступник капитала одговара непосредно својом личном имовином за штету нанету субјекту приватизације, ако је до штете дошло намерно или крајњом непажњом. Потраживање накнаде проузроковане штете застарева у року од три године од када је штета настала. Заступник капитала има право на награду за рад и накнаду стварних трошкова. Трошкове за награду и накнаду заступника сноси субјект приватизације у висини коју одређује Министарство. Агенција разрешава заступника капитала уколико није задовољна његовим радом и то без права на награду ако утврди да заступник капитала не испуњава обавезе прописане законом и другим прописима који уређују пословање привредних друштава. Заступник може бити разрешен и на лични захтев.

Акционарски фонд

Акционарски фонд продаје акције које су му пренете и, као и до сада, своју пословну функцију обавља у оквиру Агенције. Акције се продају путем јавног огласа или преко берзанских посредника, на финансијској берзи. Изузетно, акције се могу продавати и путем јавне понуде, у складу са законом.

Акционарски фонд може истовремено да прода све пренете акције једног предузећа којим располаже, као и акције које продаје за друге акционаре. Ако Акционарски фонд истовремено продаје све пренете акције једног предузећа, тада може да упути позив осталим акционарима, ако су заинтересовани да своје акције продају у оквиру заједничке понуде. Акционарски фонд дужан је да поступа у интересу постизања најповољније цене за акционаре.

Раскид уговора о продаји капитала, односно имовине

Уговор о продаји капитала, односно имовине раскинуће се због неиспуњења ако, ни у накнадно остављеном року за испуњење, купац не испуни обавезу из уговора која је у уговору означена као битан елемент уговора.

Одлуку о раскиду уговора доноси Агенција у облику управног акта, против којег купац има право жалбе Министарству у року од 15 дана. Жалба на првостепено решење не одлаже извршење. У случају раскида уговора због неиспуњења уговорених обавеза купца капитала, купац капитала, као несавесна страна, нема право на повраћај плаћеног износа на име уговорене цене и докапитализације, ради заштите општег интереса. Купац нема право ни на повраћај зајмова које је дао субјекту приватизације. Сва средства обезбеђења која је субјект приватизације дао за обезбеђење обавеза купца, престају да важе даном коначне одлуке о раскиду уговора о продаји капитала, односно имовине. Даном раскида уговора о продаји капитала, односно имовине, престају сва власничка и управљачка права купца, а Агенција именује заступника капитала.

Уместо закључка

У Србији је приватизација до данашњих дана рађена по основу 4 закона: Закону о друштвеном капиталу („Сл. лист СФРЈ”, бр. 84/89 и 46/90), Закону о условима и поступку претварања друштвене својине у друге облике својине („Сл. гласник РС”, бр. 48/91, 75/91, 48/94 и 51/94), Закону о својинској трансформацији („Сл. гласник РС”, бр. 32/97 и 10/2001) и Закону о приватизацији („Сл. гласник РС”, бр. 38/2001, 18/2003, 45/2005, 123/2007, 123/2007 – др. закон, 30/2010 – др. закон, 93/2012 и 119/2012).

Рок за окончање приватизације капитала предвиђен предлогом новог закона јесте 31. децембар 2014. године. Уколико се до тада државна предузећа не приватизују, Агенција је дужна да подноси предлог за покретање стечајног, односно ликвидационог поступка. Изузетак од овог правила јесте случај предузећа од посебног интереса за Републику Србију, када Влада на предлог Министарства може да до 31. децембра 2014. године донесе одлуку да обустави поступак приватизације за те субјекте.

Да ли ће се, после двадесет пет година, приватизациони поступак у Републици Србији коначно и завршити, остаје да видимо у месецима који су пред нама.

LEGE ARTIS

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Обрађујући широк спектар актуелних тема из домена правне и економске регулативе, електронски месечник ***Lege Artis*** доноси свеж и другачији приступ савременом пословању привредних субјеката, државних органа, образовних установа и адвокатских канцеларија, са посебним освртом на право и заштиту потрошача.

Под слоганом ПРОПИСИ У ПРАКСИ и на близу сто страна корисних информација у електронском формату, часопис ***Lege Artis*** постаје незаобилазни саветник и дневни пратилац у вашем животу, раду и пословању.

План фискалне консолидације и структурних реформи

Како би се ојачала одрживост јавних финансија и створили услови за економски опоравак и дугорочно одржив развој, затварање фискалних неравнотежа намеће се као нужност. У том смислу било је потребно изменити Закон о буџетском систему и Закон о платама државних службеника и намештеника, али и донети Закон о умањењу нето прихода лица у јавном сектору

#1 ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ЗАКОНА О БУЏЕТСКОМ СИСТЕМУ

Народна скупштина Републике Србије усвојила је Закон о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС", бр. 108/2013), који је ступио на снагу 7. децембра 2013, осим одредаба које се односе на ограничење укупног броја запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама, код корисника јавних средстава, које се примењују од 1. марта 2014.

У образложењу разлога за измену овог закона, предлагач наводи да ће економска политика коју ће Влада водити у наредном средњорочном периоду бити усмерена на **обезбеђење одрживе економске и финансијске стабилности, заустављање даљег раста дуга и стварање амбијента за привредни раст**. Основни циљ фискалне политике, као кључне компоненте макроекономске политике, јесте успоравање раста и смањење удела јавног дуга у БДП-у у законом утврђене границе, спровођењем мера фискалне консолидације и структурних реформи.

У циљу смањења фискалног дефицита и јавног дуга, Влада ће спровести веома амбициозан план фискалне консолидације и структурних реформи који обезбеђује стабилност јавних финансија и подстиче привредни раст и конкурентност. Затварање фискалних неравнотежа је нужно, како би се ојачала одрживост јавних финансија и створили услови за економски опоравак и дугорочно одржив развој. За унапређење система управљања јавним финансијама, од посебног значаја је и измена Закона о буџетском систему, у делу који се односи на **посебна фискална правила. Наиме, ограничење раста плата, односно зарада у јавном сектору и пензија** неопходна је мера будући да ове две категорије расхода заједно чине око 55% свих расхода буџета опште државе. Ограничење раста подразумева **два годишња повећања** плата и пензија у износу од 0,5% у 2015. и 2016. години (април и октобар), за разлику од тренутног законског решења које предвиђа индексацију у складу с растом потрошачких цена.

Такође, изменама овог закона **спречиће се запошљавање нових лица** у јавном сектору ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим у изузетним околностима, уз сагласност тела Владе.

У Закону о буџетском систему („Сл. гласник РС", бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 – исправка и 108/2013) дате су **следеће новине**.

Ограничавање раста плата у јавном сектору

Када је реч о платама у јавном сектору, према новим

Идеја Закона је да највећи терет треба да поднесу запослени у јавном сектору који имају натпросечна примања.

приказиваће се као један облик непореског прихода. Разлог за ово је била потреба да се избегне додатни пад прихода од пореза на зараде и доприноса услед смањења бруто зарада, чиме би се угрозила фискална позиција пре свега социјалних фондова и локалног нивоа власти. Такође, део расхода за зараде које се исплаћују у јавним предузећима и другим ентитетима није директан расход опште државе, па се сама уштеда и не би ефектуирала на расходној страни.

Према томе, **бруто примања** (зараде и друга примања) запослених у јавном сектору **неће се мењати у односу на затечено стање, а умањење ће се извршити од нето примања**, које се утврди као разлика бруто исплате и припадајућих пореза и доприноса. На тај начин, држава неће имати умањење прилива пореских обавеза, запослени ће добити умањење примања која му се исплаћују „на руке", а износ тог умањења уплаћује се у буџет Републике.

Утврђивање и плаћање разлике за уплату нето прихода

У спровођењу обрачуна примања запослених у јавном сектору у складу са Законом, исплатиоци из јавног сектора ће обрачунати бруто приход, обрачунати прописани порез и доприносе и утврдити нето приходе за сваког запосленог. Од нето прихода исплатилац прихода је дужан да обрачуна и обустави умањење прихода, ако је нето приход изнад 60.000 динара, а затим:

- да запосленима уплати обрачунати нето приход, и
- да на прописани уплатни рачун буџета Републике Србије пренесе збир разлика за уплату обрачунатих за свако лице запослено у јавном сектору истога дана када овим лицима исплаћује умањени нето приход.

У складу са Законом, разлика за уплату нето прихода јесте разлика између нето прихода и умањеног нето прихода запосленог у јавном сектору. Ова разлика за уплату нето прихода јесте јавни приход буџета Републике Србије.

По истеку календарског тромесечја, а најкасније до 15. у првом месецу наредног календарског тромесечја, Пореска управа контролише да ли је за претходно календарско тромесечје нето приход запослених у јавном сектору умањен у складу са Законом. Ако Пореска управа утврди да запосленом у јавном сектору нето приход није умањен према одредбама Закона, утврдиће разлику за уплату нето прихода. Ако је у претходном календарском тромесечју нето приход који је остварио запослени у јавном сектору од исплатиоца прихода већи од умањеног нето прихода, Пореска управа решењем налаже физичком лицу да износ разлике за уплату нето прихода уплати на прописани рачун буџета Републике Србије у року од 30 дана од дана пријема решења.

Казнене одредбе Закона

1) Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај исплатилац прихода који није извршио умањивање нето прихода запослених у јавном сектору у складу са овим законом, односно није уплатио разлику за уплату нето прихода (из члана 4. ст. 1. Закона). За исти прекршај казниће се и одговорно лице исплатиоца прихода новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

2) Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се физичко лице које не изврши плаћање разлике за уплату нето прихода по налазу Пореске управе (из чл. 4. ст. 4).

Узбуњивачи у правном систему Републике Србије

На примеру узбуњивача може се посматрати еволуција овог института у нашем праву, који је испрва био увођен „стидљиво" и „местимично", да би најзад сазрели услови за његово потпуно правно регулисање. У својој радној верзији, предложени закон засад није одговорио свим постављеним захтевима

Након претпрошлогодишњег случаја службенице у затвору на југу Србије, која је пријавила злоупотребе у трошењу новца руководства тог затвора, и моменталног укључивања највиших државних структура у њену заштиту (будући да је поменута службеница добила отказ), наша јавност је по први пут сазнала за узбуњиваче.

Иако је институт узбуњивача у нашем правном систему тек у повоју, у упоредном законодавству он је присутан већ дужи низ година, па су тако пре више од једне деценије агент америчког Еф-Би-Аја који је написао јавно писмо оптужујући ову агенцију за пропусте у вези с терористичким нападом од 11. септембра и две особе коју су указале на компанијску корупцију проглашени за „особе године" према магазину *Тајм* за 2002. годину.

У току прошле године у Републици Србији признато је укупно око 60 статуса узбуњивача, од чега њих 19 у Специјалној болници „Соко бања", а Закон о заштити узбуњивача тренутно се налази у фази израде.

Ко су заправо узбуњивачи?

Према једној правној дефиницији, узбуњивање подразумева „обелодањивање лошег управљања, корупције, незаконитих радњи или других неправилности, јавности или овлашћеним лицима, које обично чине запослени у органима власти или предузећу". Реч је, заправо, о запосленима у органима власти (на пример, ветеринарској инспекцији) или предузећу који укажу да је у том органу или предузећу дошло до предузимање кривичних дела у јавном интересу (на пример, неплаћање пореза, давања мита, угрожавање животне околине), при чему су до тог сазнања, по правилу, дошли обављањем својих радних задатака, а услед чега на свом радном месту трпе штетне последице (отказ уговора о раду, смањење зарада и сл.).

Реч „узбуњивање" је домаћа реч и користи се као еквивалент за енглеску реч *whistleblower*, која у дословном преводу значи „дувач у пиштаљку" и која такође представља израз који је у употреби у домаћој пракси. У Републици Хрватској, за означавање института узбуњивача, у употреби је реч „звиждач".

Међународна документа

Међу међународним документима који регулишу ову материју као најзначајнији издвајају се Конвенција Уједињених нација против корупције и Грађанскоправна конвенција Савета Европе против корупције. Члан 33. Конвенције Уједињених нација прописује да ће „свака држава чланица размотрити могућност да у свом, домаћем, правном систему предузме одговарајућу заштиту од било ког неоправданог поступања према било ком лицу које надлежним органима пријави у доброј намери, на разумној основи, било које чињенице које се односе на кривична дела предвиђена овом конвенцијом".

се брише одредница „због узбуњивања“, чиме би запослени добио заштиту самим чином указивања на повреду јавног интереса у складу са законом. С друге стране, **терет доказивања да је било злоупотребе права на узбуњивање** (која би била прецизније дефинисана) **пребацио би се на послодавца**. Чињеница да послодавац може оспорити статус узбуњивача, а запослени добити отказ у данашњој ситуацији велике незапослености, требало би да створи „брану” злоупотребама звиждања и подстакне указивање на кршење јавног интереса, а кроз, дакле, ову (обориву) аутоматску заштиту.

Уместо закључка

На примеру узбуњивача може се посматрати еволуција овог института у нашем праву, који је испрва био увођен „стидљиво” и „местимично”, да би најзад сазрели услови за његово потпуно правно регулисање.

Сматрамо да законодавац приликом доношења одређеног закона мора имати у виду стварно стање области коју регулише, као и правна решења која треба да доведу до жељеног циља у датој области. Узмемо ли, међутим, у обзир чињеницу да се на листи корупције према невладиној организацији *Transparency International* наша земља налази на 71. месту, те да је током претходне године било додељено „свега” око 60 статуса узбуњивача, онда је јасно да **будући закон мора јасно регулисати**, пре свега, **две ствари** на које смо у овом тексту покушали да укажемо: **заштиту узбуњивача и заштиту послодавца од несавесног узбуњивања**. У својој радној верзији, закон засад није одговорио на ове захтеве.

Прослушавање...

Шта је то летеће извршење?

Решење о извршењу без назначења места налажења дужникове имовине, које овлашћује повериоца да било ком стварно надлежном суду на чијем се подручју нађу покретне ствари дужника, поднесе решење о извршењу и предложи да тај суд спроведе извршење.

Ко се крије иза појма командитор?

Члан командитног друштва који одговара за обавезе друштва ограничено до висине свог неуплаћеног, односно неунетог улога.

Шта је дело малог значаја у кривичном праву?

Иако садржи обележја кривичног дела, дело малог значаја није кривично дело, а оно је малог значаја ако је степен кривице учиниоца низак, ако су штетне последице одсутне или незнатне и ако општа сврха кривичних санкција не захтева изрицање кривичне санкције.

Шта је то платни налог?

Врста судске одлуке у парничном поступку којом суд, поступајући по тужби, а на основу веродостојне исправе обавезује туженика да плати новчани износ обухваћен тужбеним захтевом, чија се висина доказује веродостојном исправом.

ИНГ-ПРО

PROPISI.NET

ОНЛАЈН ПРАВНИ ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ

ПРОПИСИ | **СУДСКА ПРАКСА** | **ПРАВНА МИШЉЕЊА** | **МОДЕЛИ УГОВОРА** | **МОДЕЛИ ОБРАЗАЦА**

КОМЕНТАРИ | **КАЛКУЛАТОРИ** СУДСКИХ ТАКСИ И КАМАТА | **ЈАВНЕ НАБАВКЕ** | LEGEARTIS ИНГ-ПРО ПРОПИСИ У ПРАКСИ | **МЕЈЛ СЕРВИС**

Укратко:
200.000 међусобно повезаних докумената у увек ажурном електронском издању. Брзе и ефикасне претраге уз више врста филтера по одговарајућим критеријумима, преглед текстова у више прозора.

На нашем тржишту једино **Прописи.нет** имају системски Мејл сервис који све промене из области вашег пословања доставља на ваш мејл.

Прописима.нет можете приступити с било ког рачунара који је повезан с интернетом (службеног, приватног), с било које локације у земљи и свету. Не захтева се никаква инсталација, а база је активна 24 часа, 365 дана у години.

Коментар Закона о правима пацијената

Закон о правима пацијената несумњиво је донет из правих разлога. Ипак, поједине законске одредбе нису довољно јасне или су недовршене, а непостојање конзистентног механизма заштите права пацијената и неопредељеност буџета за реализацију прописаних права и њихову заштиту само доводе у питање његову стварну применљивост у пракси

Закон о правима пацијената („Сл. гласник РС”, бр. 45/2013, у даљем тексту: Закон) донет је крајем маја 2013. Пре доношења Закона, права пацијената била су регулисана посебним одељком Закона о здравственој заштити („Сл. гласник РС”, бр. 107/2005, 72/2009, 88/2010, 99/2010, 57/2011, 119/2012 и 45/2013, у даљем тексту: ЗЗЗ).

Закон о правима пацијената доноси неке новитете у односу на претходну регулативу. Њиме је омогућен шири спектар права, али је у образложењу нацрта Закона наведено да за његову реализацију није предвиђен буџет. У том смислу, питање је да ли су овакве гаранције у складу са финансијским могућностима земље, тј. у складу с реалношћу или се ради о формалном листању права која, у неком делу, нису реално остварива. С друге стране, законодавац је, наравно, морао да води рачуна да се због финансијских (не) могућности и захтева/ограничења здравственог осигурања, пацијентима не ускрати неко право које је гарантовано уставом и међународним актима.

Закон је подељен у неколико целина и то: уводне – основне одредбе, део о правима пацијената, део о њиховим дужностима, део о заштити права пацијената и, на крају, казнене и прелазне и завршне одредбе.

У оквиру основних одредаба, члан 2. обухвата листу са значењем коришћених релевантних израза, што је нови тренд приликом писања закона и доприноси схватању и разумевању суштинских одредаба законске регулативе.

Члан 3. пацијенту гарантује једнако право на квалитетну и континуирану здравствену заштиту у складу с његовим здравственим стањем, општеприхваћеним стручним стандардима и етичким начелима, у најбољем интересу пацијента и уз поштовање његових личних ставова. Даље се каже да се остваривање права на квалитетну и континуирану здравствену заштиту заснива на партнерском односу пацијента, као примаоца здравствених услуга, и здравственог радника, односно здравственог сарадника, као даваоца здравствених услуга, те да партнерски однос подразумева узајамно поверење и поштовање између пацијента и здравственог радника, односно здравственог сарадника на свим нивоима здравствене заштите, као права и дужности партнера у том односу. Иако творци закона, у његовим одредбама и дискусијама, истичу „партнерство” као напредак, јер је израз „партнерски однос” настао као резултат настојања да се промени патерналистички однос лекар–пацијент у неку врсту равноправног односа, тај израз је у страној правној теорији превазиђен. Јасно је да се ка томе тежи, али је јасно и то да се у суштини, по природи ствари, не може радити о партнерском односу, с обзиром на неједнакост у знању и позицији страна. Ако бисмо га звали „партнерски однос”, тај назив не би у потпуности одражавао суштину овог односа. Не ради се, наиме, о партнерском

Не постоји конзистентан механизам заштите права пацијената.

може само да сачини извештај, који одмах, а најкасније у року од 3 радна дана, доставља подносиоцу приговора, руководиоцу организационе јединице и директору здравствене установе, односно оснивачу приватне праксе. Након тога директор, односно оснивач приватне праксе доставља Саветнику обавештење о поступању и предузетим мерама у вези с приговором. Подносилац приговора који није задовољан извештајем Саветника, може се обратити Савету за здравље, здравственој инспекцији, односно надлежном органу здравственог осигурања. Ово су, међутим, алтернативни начини да се даље остварују права пацијента, који не пружају чврсту заштиту. **Ни Саветник ни Савет немају надлежност да ураде нешто озбиљно на функционалној заштити права пацијената**, већ им се улога састоји управо у саветовању. Остали органи који се помињу и до сада су постојали као законска решења, али нису одговарајуће функционисали у контексту заштите и, на крају, представљају врло несрећену мрежу механизама заштите у којој пацијент не може да се снађе.

Закон не нуди јасне процедуре заштите и релевантне надлежности, па би стога требало донети концизнија решења у заштити, с јасним надлежностима и могућностима. Само давање обавештења о налазу, оцена и праћење повреда није довољна надлежност Савета и Саветника да би се пацијентова права заиста и заштитила. Осим тога, и Савет и Саветник су географски удаљени од пацијента, односно измештени из здравствене установе и смештени у локалну самоуправу (а предвиђено је да понегде може постојати и један Саветник за више јединица локалне самоуправе), тако да је **умањена њихова доступност пацијенту чије је право повређено**. Претходно постојеће решење, којим је заштиту права пацијентима пружао заштитник права пацијената смештен у здравственој установи, није било добро са становишта везаности заштитника за менаџмент здравствене установе, јер га је она плаћала и њој је био одговоран, па је, у том смислу, само то требало и променити. Ипак, када је реч о доступности заштитника, он је заиста био на лицу места, дакле, у непосредној близини пацијената.

Поврх свега, увођење нових механизама, који захтевају нова средства и организацију, показало се у многим случајевима као непрактично и неспроводљиво или тешко спроводљиво. У том смислу **требало је искористити постојећи институт заштитника права пацијената, али га ослободити оптерећења да је плаћен од стране здравствене установе и одговоран њој**. Исто тако, требало је, као други степен заштите, искористити постојање Заштитника грађана, који свакако обавља функцију заштите свих грађана на нивоу Републике. Пракса је показала да увођење нових тела у већ преоптерећеној административној структури није исплативо и тешко да је ефикасно.

Закључак

Руковођена потребом за хармонизацијом с прописима Европске уније, као и потребом да права пацијената буду кодификована у облику посебног закона, Република Србија је донела Закон о правима пацијената. Иако је донет из правих разлога и његова садржина донекле одговара разлозима и циљу због којих је и донет, **поједине законске одредбе нису довољно јасне** или су недовршене. Осим тога, **не постоји конзистентан механизам заштите права пацијената и није опредељен буџет за реализацију прописаних права** и њихову заштиту, чиме је доведена у питање применљивост самог Закона у смислу стварне реализације права пацијената и реалности њихове заштите.

Умишљај код убиства и једнакост грађана пред законом

Случајеви које разматрамо у овом тексту јасно указују на различито поступање судова у готово истим животним ситуацијама, а што је за последицу имало доношење осуђујућих пресуда с различитим правним квалификацијама кривичног дела и са уочљивим разликама у казнама

Начело законитости, које је подигнуто готово у ранг уставног начела, представља основ кривичног законодавства и кривичног права. Суштина овог начела предвиђена је у члану 1. Кривичног законика („Сл. гласник РС", бр. 85/05, 107/05, 72/09, 111/09 и 121/12, у даљем тексту: КЗ), а његов битан елеменат јесте постојање кривичног дела, као и његова нормираност у закону. Кривица, као елеменат кривичног дела (члан 14. КЗ-а), може се, поред осталог, испољити и кроз умишљај (члан 25. КЗ-а).

У тексту који следи **представљамо три кривичноправна догађаја** кроз призму постојања кривичног дела *убиства у покушају* из члана 113, а у вези са чланом 30. КЗ-а, кривичног дела *тешког убиства у покушају* из члана 114. тач. 3), а у вези с чланом 30. КЗ-а (по раније важећем законодавству Републике Србије и кривичног дела *убиства у покушају* из члана 47. ст. 2. тач. 3) КЗ-а РС, у вези са чланом 19. ОКЗ-а).

Осим тога, **анализираћемо и**:

- предузете радње окривљених,
- „обим" њиховог умишљаја,
- кривично дело које су извршили (проглашени кривим пресудом суда) и кривично дело које им је стављено на терет.

Након спроведене анализе сва три случаја, као логично, **поставиће се питање да ли су окривљени били једнаки пред законом** и да ли је закон, евентуално, погрешно примењен (у случају првостепеног или другостепеног суда).

Напомињемо да је овде реч о виђењу аутора у вези са задатом темом, уз констатацију да је потписник ових редова у сва три случаја, од почетка па до правноснажног окончања, као заменик Вишег јавног тужиоца учествовао у самом поступку.

Наведени члан 25. КЗ-а јасно регулише **„да је кривично дело учињено са умишљајем када је учинилац био свестан свога дела и хтео његово извршење или када је учинилац био свестан да може учинити дело, те је на исто пристао"**. Тиме се јасно разграничавају директни и евентуални умишљај, а заједничко им је обележје свест која обухвата све битне елементе бића кривичног дела (радње, последице, узрочни однос). Учинилац кривичног дела предузима све кривичноправне радње, које нормативно гледано представљају елементе кривичног дела, свестан је предузетих радњи, жели последице дела или пак пристаје на њихово наступање. Управо је **свест учиниоца кривичног дела та коју треба утврђивати и ценити на основу конкретно предузетих кривичноправних радњи**. Другим речима, скуп бројних предузетих кривичноправних радњи, као једна логична и објективна целина, представља кривично дело, а то даље значи да се **умишљај учиниоца мора утврђивати све док кривично дело** није учињено, односно све док **није завршено**.

он је то могао урадити испаљивањем једног хица, међутим, он исказује упорност испаљивањем већег броја хитаца у правцу оштећеног, а и из изјаве сведока – радника обезбеђења произлази да је окривљени имао намеру „да га овери".

2) да је остало само на томе да је окривљени погодио оштећеног у пределу ногу, основаним би се могли сматрати жалбени наводи одбране да у конкретном случају умишљај окривљеног није био да оштећеног лиши живота, већ да му нанесе телесне повреде. **Имајући, међутим, у виду даљи след догађаја**, а који је првостепени суд утврдио на основу правилно оцењеног исказа сведока – радника обезбеђења, који је у два наврата покушао да окривљеном отме пиштољ, јер га је овај уперио у главу оштећеног, после чега је дошло до испаљивања хитаца у ваздух, **првостепени суд правилно налази да је умишљај окривљеног био усмерен на лишење живота лица А.**

Анализа приказаних ситуација

Поводом првог случаја, већ је изнет закључак да првостепени и другостепени суд нису на прави начин сагледали „обим умишљаја" окривљеног, већ су као једну целину, као заокружени кривичноправни догађај морали узети у обзир чињеницу да је исти окривљени „наставио" да врши кривично дело тако што је и даље пуцао ка лицу А. које је бежало и пројектилима погађао случајне пролазнике, чиме је умишљај окривљеног заправо тек тада био „завршен".

Управо је испаљивање више пројектила ка лицу А. које бежи класичан случај покушаја убиства, наравно уз умишљајно довођење у опасност живота више лица – пешака (лица Б., Ц. и Д.), јер из објективно предузетих радњи окривљеног произлази јасно испољена намера да лице А. лиши живота. Ову ситуацију најбоље приказује трећи случај и анализа из образложења пресуде другостепеног суда.

У чему је онда разлика између првог и трећег случаја? Имамо готово исту ситуацију, а то је упорност окривљеног да лиши живота оштећеног. У трећем случају, у датој ситуацији оба суда су, за разлику од судова у првом случају, посматрала умишљај окривљеног као целину и то на основу свих предузетих радњи окривљеног, нарочито приношење цеви пиштоља ка глави оштећеног и реаговање сведока – радника обезбеђења.

Јасно, овакво разликовање првог и трећег случаја имало је за последицу драстичну разлику у односу на правну квалификацију кривичног дела, због чега су окривљени у тим случајевима оглашени кривим, и наравно очигледне разлике у казнама.

Други случај јасно одсликава радње окривљеног – пуцање из пиштоља више пута ка оштећеном, потом пуцање више пута ка лицу које бежи – што свакако представља умишљајно покушано лишење живота оштећеног.

У чему је разлика између првог и другог случаја? У обе ситуације окривљени пуца ка оштећеном који бежи, па је јасно да је умишљај окривљеног у обе ситуације био тај да се оштећени лиши живота.

Уместо закључка

Разматрани случајеви јасно указују на различито поступање судова у готово истим животним ситуацијама што је за последицу имало доношење осуђујућих пресуда с различитим правним квалификацијама кривичног дела и с, наравно, уочљивим разликама у казнама.

Када окривљени буде оглашен кривим због одређеног кривичног дела, донета судска пресуда мора да буде верна „слика" датог животног догађаја, а то даље значи да у истим или истоветним животним догађајима треба да буду донете пресуде којима су окривљени из датих догађаја, оглашени кривим због истог кривичног дела.

Свако друго поступање води неједнакости окривљених пред законом и судом. Управо из тих разлога налазимо да је основано приказивање оваквих животних и правних ситуација, не би ли у будућем раду судова биле отклоњене могуће грешке у поступању.

ВЕСНА ФИЛИПОВИЋ
судија Првог основног суда у Београду и руководилац
Одељења судске праксе у грађанској материји
sudski.postupci@legeartis.rs

Најчешћа спорна питања о камати

И поред законске регулативе, у пракси су се јавиле бројне нејасноће око примене овог института и то како самог права на камату, тако и када је реч о њеној доспелости. Текст који је пред вама представља покушај да се разреше неке од недоумица које су најчешће у судској пракси

Камата је институт облигационог права, а затезна камата, као њена подврста, законом је прописана санкција због доцње дужника у измирењу новчане обавезе. Регулисана је одредбама Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85, 57/89 и „Сл. лист СРЈ", бр. 31/93, у даљем тексту: ЗОО), а њена висина регулисана је Законом о затезној камати („Сл. гласник РС", бр. 119/2012) који је ступио на снагу 25. децембра 2012. године.

Пре свега, истакнимо да је одредбом члана 278. ЗОО-а прописано да:
(1) поверилац има право на затезну камату без обзира на то да ли је претрпео какву штету због дужникове доцње;
(2) ако је штета коју је поверилац претрпео због дужниковог задоцњења већа од износа који би добио на име затезне камате, он има право захтевати разлику до потпуне накнаде штете.

Када дужник падне у доцњу са испуњењем новчане обавезе, дужан је да плати затезну камату која се увећава до испуњења обавезе, тј. све док дужник не плати главни дуг.

(Пресуда Врховног суда Србије, Рев. 54/02 од 3. 7. 2002)

Као што смо већ поменули, „затезна камата је законом прописана санкција због доцње дужника у измирењу новчане обавезе. Зато се самим протеком рока за испуњење такве обавезе по сили закона установљава обавеза дужника да поред главнице повериоцу исплати и затезну камату по стопи утврђеној Законом о висини стопе затезне камате. Императивни карактер затезне камате утемељен је одредбом члана 277. ст. 1. ЗОО-а, па из тог разлога није допуштено да се за случај доцње уговара већа каматна стопа од стопе законске затезне камате".

(Виши привредни суд, став од 11. 10. 1999)

Сходно томе и одредбе којима је уговорена висина затезне камате мимо законских прописа биће ништаве у смислу члана 103. ЗОО-а. Осим тога, уколико су странке уговориле да затезна камата неће тећи у ситуацији када је императивним нормама прописано да ће у случају доцње тећи затезна камата, и такве одредбе уговора биће, такође, ништаве.

У наставку следе спорна питања која се односе на примену овог института.

1. Да ли је дозвољено поставити тужбени захтев којим се потражује исплата камате на одређен новчани износ као главно потраживање?

Камата представља споредно потраживање и захтев за исплату камате основан је кад дужник задоцни са испуњењем новчане обавезе по стопи утврђеној посебним законом (члан 277. ст. 1. ЗОО-а). У случају исплате главног потраживања, камата престаје да тече за убудуће, али се не гаси за претходни период доцње и у случају неисплате може се утужити као посебно потраживање. Камата може представљати главно потраживање у правној

ВКС-а), поставља се питање да ли тужилац има право на исплату камате у апсолутном износу (обрачунате законске затезне камате од дана доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате 2009. године) имајући у виду да су тужиоцу исплаћени збирно износи пензије за претходних седам година у једнократном износу и да ли је потраживање тужиоца застарело. Тужилац у овом случају има право на законску затезну камату на припадајућу разлику од момента доспелости сваког појединачног износа разлике, а који моменат представља дан исплате пензија. Законска затезна камата на неисплаћене месечне износе пензије има карактер споредног потраживања у смислу члана 372. ст. 1. ЗОО-а и застарева за три године почев од момента доспелости сваког појединог износа разлике, односно почев од дана исплате пензија. Признањем главног дуга – исплатом доспелих износа пензије у једнократном износу за период од 2002. године и то (…) дана 2009. године тужени није изричито признао и застареле камате, па признање главног дуга не прекида застарелост камате као споредног потраживања.

(Пресуда Првог основног суда у Београду, од 10. 5. 2012. и Решење Апелационог суда у Београду, од 26. 9. 2013)

8. Различити ставови Апелационог суда у Београду, Апелационог суда у Новом Саду и Вишег суда у Београду по питању права на досуђивање камате на досуђене трошкове парничног поступка

Према правном схватању усвојеном на седници Грађанског одељења Апелационог суда у Београду 24. 12. 2012. године, обавеза накнаде парничних трошкова јесте новчана обавеза која доспева доношењем одлуке, на коју је дужник обавезан плаћати затезну камату од доношења одлуке до исплате. Апелациони суд у Новом Саду већ дужи низ година кроз бројне одлуке исказује став да странкама припада право на досуђивање камате на досуђене трошкове парничног поступка. Виши суд у Београду, међутим, кроз бројне одлуке исказао је став да странка којој су досуђени трошкови поступка нема право на камату на њих.

У случају када је исплата камате на трошкове поступка (досуђене у претходној правноснажно окончаној парници) постављена као главно потраживање, Виши суд у Београду је исказао различит став кроз различите одлуке. Па тако, на пример, у предмету у коме је првостепеном пресудом усвојен захтев за исплату законске затезне камате у опредељеном новчаном износу с процесном каматом, иста је пресудом Вишег суда у Београду од 16. 10. 2013. године укинута са образложењем да како тужилац у парници вођеној ради накнаде штете није уз захтев за накнаду трошкова поступка поставио и захтев за исплату законске затезне камате на досуђене трошкове поступка, то не може у посебној парници тражити исплату доспеле а неисплаћене камате на трошкове поступка у претходном спору. У решењу Вишег суда у Београду од 2. 10. 2013. године исказан је супротан став. Наиме, првостепеном пресудом је одбијен захтев тужиоца за исплату законске затезне камате у опредељеном новчаном износу с процесном каматом као неоснован. Иста пресуда је укинута решењем Вишег суда у Београду с образложењем да тужилац има право на исплату законске затезне камате на досуђене трошкове парничног поступка у претходној парници у смислу члана 277. ст. 1. ЗОО-а, јер је потраживање камате на трошкове поступка доспело истеком парицоног рока за исплату трошкова поступка прописаног том другом правноснажном пресудом, те је тек тада доспело потраживање за исплату законске затезне камате имајући у виду да је тек тада тужена страна доспела у доцњу због неизвршења своје обавезе исплате трошкова поступка. Такође, у предметима у којима је уз досуђене трошкове поступка досуђена и камата на њих, Виши суд у Београду је у већем броју предмета пресуду у делу досуђених трошкова поступка потврђивао али исту укидао у обавезујућем делу на исплату камате на трошкове поступка.

Камата кроз судску праксу

#1 Обавеза плаћања камате на исплату недугованог износа

Према чињеничном стању утврђеном у поступку пред првостепеним судом следи да су на предметним рачунима, као дужници, означена друга правна лица, чији матични бројеви нису сагласни матичном броју туженог. Наведени рачуни издати су на име накнаде за утрошену воду на којој адреси тужени никада није обављао делатност, па стога ни користио услуге тужиоца. Тужени је, међутим, након доспелости намирио износ потраживања тужиоца на које гласи рачун. Како тужени није корисник услуга тужиоца на наведеним адресама, то у погледу утуженог потраживања не постоји материјалноправни однос парничних странака из којег би за туженог настала обавеза.

Иако није био дужан, тужени је намирио потраживања тужиоца чиме је заправо приступио дугу и тиме ступио у обавезу поред дужника, у смислу одредбе члана 451. ЗОО-а, што даље значи да дугује и законску затезну камату на дуговани износ због доцње дужника у смислу члана 277, а у вези са чланом 262. истог закона.

(Пресуда Првог општинског суда у Београду, П. бр. 16/99 од 24. 11. 2005. и
Пресуда Вишег суда у Београду, Гж. бр. 1/10 од 26. 5. 2010)

#2 Накнада штете у виду законске затезне камате као изгубљене добити

У ситуацији када је тужиоцу новац законито одузет, због основане сумње да је извршио кривично дело, али му у разумном року након одбачаја кривичне пријаве новац није враћен, нити је обавештен о одбачају кривичне пријаве и престанку разлога за задржавање новца, ради се о неправилном раду органа за који одговара тужена РС, у смислу члана 172. ЗОО-а, јер је тужилаштво имало обавезу да тужиоца обавести о одбачају кривичне пријаве, а суд обавезу враћања депонованог новца. У том случају тужилац има право на накнаду штете у висини обрачунате законске затезне камате, као претпостављене штете, у виду изгубљене добити, с обзиром на то да је тужилац могао да располаже новцем и да остварује добит, и то за период од дана када је истекло 15 дана од одбачаја кривичне пријаве до дана када је тужиоцу одузети новац враћен, са законском затезном каматом на основу члана 279. ст. 2. у вези са чланом 277. ст. 1. ЗОО-а, од дана вештачења па до исплате.

(Пресуда Првог општинског суда у Београду, П. бр. 6511/04 од 15. 5. 2007. и
Пресуда Апелационог суда у Београду, Гж. бр. 1135/10 од 20. 5. 2010)

#3 Уговор о зајму, зеленашка камата

Уговор ће остати на снази чак и ако је ништава одредба о зеленашкој камати била услов или одлучујућа побуда уговора за закључење у случају када је ништавост установљена управо да би уговор био ослобођен те одредбе и важио без ње. Уговор о зајму производи правно дејство и када је уговорена већа камата од дозвољене, јер се у том случају примењује највећа дозвољена стопа камате.

(Решење Апелационог суда у Београду, Гж. 6758/10 од 21. 4. 2010. и
Пресуда Другог општинског суда у Београду, П 2735/00)

#4 Урачунавање камата и трошкова

У конкретном случају између парничних странака је закључен уговор о зајму на 40.000 евра и уговорена је месечна камата од 17%, тако да се тужени обавезао да тужиоцу главницу с каматом врати за четири месеца и да укупан дуг износи 67.200 евра. По мишљењу другостепеног суда, тужилац по основу закљученог уговора о зајму има право на повраћај главнице и највеће дозвољене стопе камате, која не може бити већа од каматне стопе која се у месту испуњења плаћа за штедне улоге по

#8 Законска затезна камата од дана када је наложено враћање одузетог новца без правног основа (кривични поступак)

Решењем истражног судије одређено је јемство овде тужиоцу у износу од 25.000 марака као гаранција да се окривљени неће крити и да без одобрења суда неће напуштати боравиште. Тужилац је, у складу с поменутим решењем, положио поменути износ у депозит Првог општинског суда. Суд је решењем од 27. 1. 2006. године кривични поступак обуставио, а решењем од 22. 8. 2007. године укинуто је јемство и наложено да се врати износ од 25.000 марака тужиоцу. Дописом Првог општинског суда од 26. 10. 2007. године тужилац је обавештен да достави број текућег рачуна на који ће му бити уплаћен износ трошкова кривичног поступка, а да ће, што се тиче износа положених на име јемства, морати да тужи РС с обзиром на то да исти износ недостаје у депозиту суда.

Имајући у виду изложено, тужилац је на основу поменутог решења, којим је наложено враћање износа предатих суду на име јемства и дописа Првог општинског суда у Београду, своје право морао остварити покретањем парничног поступка против овде тужене, јер суд нема својство правног лица, а да је за његов рад одговорна РС сходно одредбама члана 172. ЗОО-а, а којом је предвиђено да ће правно лице да одговара за штету коју њен орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези с вршењем своје функције. Тужилац има право на законску затезну камату на износ главног дуга, сходно одредби чл. 277. ЗОО-а. У конкретном случају, тужена је пала у доцњу дана када је тужилац сазнао за могућност да може судским путем тражити повраћај положеног износа на име јемства, а као дуга тужене према тужиоцу.

#9 Обавеза плаћања законске камате постоји у случају доцње дужника, чак и ако је у питању бескаматни уговор о зајму

Уговорна камата се јасно разликује од законске камате. Законска камата се исплаћује за свако неблаговремено испуњење обавезе, те исту дугује сваки дужник од пада у доцњу у смислу члана 277. ЗОО-а, док уговорна камата представља накнаду која се на основу постигнуте сагласности уговорних страна плаћа као цена употребе новца. У конкретном случају, иако се ради о доброчином, бескаматном уговору о зајму, то тужени има обавезу плаћања законске камате због неблаговременог испуњења обавезе односно пада у доцњу, али не и обавезу плаћања уговорне камате јер је у питању доброчини, бескаматни уговор о зајму.

#10 Камата код накнаде штете због одузетог возила 1999. године

Право на исплату законске затезне камате код накнаде материјалне штете због одузетог и уништеног возила почиње тећи од дана доношења судске одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању тужиоцу је током рата на Косову 1999. године Војска Југославије одузела и присвојила путничко возило и све до 14. 9. 2006. године он није имао сазнање где се возило налази. Тада је из обавештења Министарства одбране, Сектора за материјалне ресурсе, Одељења за транспорт, утврдио да је наведено возило било на коришћењу у ВП Београд, али да је расходовано због техничке неисправности и неекономичности оправке. Вештачењем вештака саобраћајне струке утврђена је вредност возила у време настанка штете. Суд је обавезао тужену да тужиоцу исплати на име накнаде штете новчани износ у вредности одузетог возила утврђен на дан 1. 4. 1999. године с каматом од тог датума. Суд је одлучујући о захтеву за исплату законске затезне камате на износ главног дуга погрешно применио материјално право када је обавезао тужену да плати законску затезну камату почев од 1. 4. 1999. године, јер се висина накнаде штете одређује према ценама у време доношења судске одлуке у складу са одредбама члана 189. ст. 2. ЗОО-а. Како је у конкретној правној ствари пресуда донета дана 25. 10. 2010. године, то тужиоцу припада право на законску затезну камату на износ главног дуга почев од 25. 10. 2010. године.

Конкурисање за средства из програма подршке унапређењу локалне и регионалне инфраструктуре у Републици Србији „Градимо заједно”

У Републици Србији наставља се реализација пројеката развоја и унапређења локалне и регионалне инфраструктуре, који се финансирају средствима зајма Европске инвестиционе банке. У овом тексту доносимо детаљно упутство за попуњавање пријавног формулара

Спровођење програма под називом „Градимо заједно” обухватиће наредне четири буџетске године, а финансирају се пројекти у области социјалне и путне инфраструктуре локалног и регионалног значаја. Наиме, Република Србија је у децембру 2008. године закључила са Европском инвестиционом банком (у даљем тексту: ЕИБ) Финансијски уговор „Зајам за општинску и регионалну инфраструктуру” у висини од 50 милиона евра. У јуну 2009. године потписан је и други финансијски уговор у истој области „Зајам за општинску и регионалну инфраструктуру/Б” вредности 25 милиона евра. До сада је извршено резервисање код ЕИБ скоро 60 милиона евра путем утврђених листа пројеката, у току је одобравање шесте алокације, а повучено је и шест транши укупне вредности 42,2 милиона евра. Последња повучена транша износи скоро 9,5 милиона евра и уплаћена је почетком августа 2013. године на рачун пројекта који се води у Народној банци Србије, ради финансирања пројеката регионалне и локалне инфраструктуре одобрених у претходном циклусу (врше се исплате по авансним ситуацијама, односно испостављеним привременим ситуацијама). Следи наредни циклус.

Имајући у виду, међутим, укупну задуженост Републике Србије, буџет Републике за 2014. годину и предвиђене пројекције за 2015. и 2016, Министарство регионалног развоја и локалне самоуправе распоредиће мањи износ од укупно расположивог износа који ће се реализовати у трогодишњем периоду 2015–2017. Наиме, близу 205 милиона динара намењено је за пројекте чије предлоге поднесу јединице локалне самоуправе, а полазећи од основног принципа финансирања пројеката у Програму, а то је принцип 50% зајма, 50% домаће кофинансирање, произлази да вредност пројеката који ће се реализовати по овогодишњем јавном позиву износи скоро 410 милиона динара (видети сајт Министарства, информације и позиве у јануару 2014. године – www.mrrls.gov.rs с ког се преузима Образац за пријаву пројекта, а који је наведен и у наставку овог текста).

Кофинансирање у 2014. години обезбедиће се из буџета јединица локалне самоуправе, при чему се признаје претходно учешће у реализацији пројеката за које се конкурише

	2.	Грађевинска дозвола	☐	☐		
	3.	Решење о одобрењу за извођење радова	☐	☐		

4.3	**ЗА ПРОЈЕКТЕ КОД КОЈИХ ЈЕ РЕАЛИЗОВАНА ЈЕДНА ИЛИ ВИШЕ ПРЕТХОДНИХ ФАЗА**				
	РБ	**Фаза**	**ДА**	**НЕ**	**Датум**
	1.	Окончана ситуација потписана и оверена од стране стручног надзора	☐	☐	
	2.	Записник о примопредаји радова или парцијалном техничком прегледу	☐	☐	

Датум _____

Печат _____

Одговорно лице _____

НОВО!

Јавне набавке сада и у саставу апликације Прописи.нет

Готово истовремено с доношењем веома важног новог Закона о јавним набавкама, апликацију Прописи.нет обогатили смо новом компонентом – Јавне набавке, која нашим корисницима омогућава праћење свих врста јавних набавки истом оном динамиком којом се оне објављују на Порталу јавних набавки.

Очигледне предности ове компоненте:

- дневно ажуран преглед јавних набавки и све пратеће документације, а све објављено у складу са Законом о јавним набавкама;
- јединствена претрага свих врста огласа и то по више различитих критеријума: по регионима, периоду важења огласа, статусу огласа, врсти поступка, наручиоцима;
- могућност избора потребне категорије предмета набавки о којој ћете е-поштом добијати потребна обавештења;
- све измене постојећих јавних набавки на једном месту;
- база победника тендера са информацијама у ком поступку јавне набавке је одређени понуђач победио.

Слобода пружања услуга на јединственом тржишту Европске уније

Различити прописи у области услуга имали су негативан утицај на конкурентност привреде Европске уније. Стога је донета Директива о услугама на унутрашњем тржишту која државама чланицама налаже предузимање конкретних законодавних и практичних мера и креирање процеса који ће се користити годинама

Процес европских интеграција започео је стварањем Европске заједнице за угаљ и челик 1952. године и потписивањем Римског уговора 1957. године којим је створена Европска економска заједница. Данас се заједница европских земаља не може замислити без јединственог унутрашњег тржишта које је и темељ њеног привредног и политичког функционисања.

Од првобитног циља, стварања повољних услова за развој црне металургије, прешло се на стварање заједничког тржишта, потом јединственог тржишта, а затим и монетарне уније.

Унутрашње тржиште представља срж и највећи успех данашње Европске уније, а његово основно обележје јесу четири слободе: слободно кретање робе, људи, услуга и капитала на целој територији Уније. Стварање јединственог унутрашњег тржишта има за циљ равноправну конкуренцију свих привредних субјеката на подручју Европске уније и повећавање конкурентности европске економије на међународном нивоу. Унутрашње тржиште званично је успостављено 1. јануара 1993. године.

Још 1968. године створена је царинска унија, па је укидање царина и квота у трговини међу државама чланицама било темељ на којем је настала идеја о стварању јединственог тржишта. Тек су, међутим, доласком Жака Делора на чело Европске комисије 1985. године покренуте нове акције за продубљивање интеграције. Европска комисија је у документима објавила 300 предлога за укидање физичких, техничких и фискалних баријера приликом стварања унутрашњег тржишта с роком до 1992. године. Тај пројекат је познат под називом Европа 92. Од тих 300 предлога, 282 предлога преточена су у уредбе и директиве, од којих је до 31. децембра 1992. више од 90 посто и спроведено у дело. Јединствено тржиште заиста је и успостављено 1993. године Уговором о Европској унији (Уговор из Мастрихта), док је 2002. године уведен евро и тиме успостављена монетарна унија, чиме се наставило јачање унутрашњег тржишта и успоставила тешња веза међу државама чланицама. Тада је и промењен назив, од Европске економске заједнице постала је Европска унија. Развој јединственог тржишта осмишљен је као континуирани процес укидања баријера и усклађивања националних законодавстава с правом Европске уније.

Два основна начела на којима је утемељено унутрашње тржиште осигуравају непостојање дискриминације и различитог третмана домаћих и страних, односно увозних производа, али и обавезу узајамног признавања.

Тржишна слобода, као темељ привредног развоја послужила је као основа за развој унутрашњег тржишта Европске уније. **Главни мотив оснивања било је слободно обављање трговине, кретања људи, добара,**

примењују на пружаоце услуга са седиштем у другој држави чланици који на њиховој територији пружају услуге. Ово извештавање је трајан процес јер постоји стална обавеза држава чланица да извештавају о свим променама захтева, укључујући нове захтеве, које оне примењују на улазне услуге. Замишљено је да се тиме постигне транспарентност и правна сигурност пружаоца услуга.

Значај Директиве

Имплементација Директиве је веома значајна јер осим унапређења законодавног оквира садржи и веома важне мере које се тичу унапређења администрације.

Први пут се једним прописом налаже детаљна анализа свих постојећих прописа за поједине области и њихова доступност на једном месту, што ће веома олакшати рад пружалаца услуга, а предности се могу искористити и у другим сферама.

Календар важења правних аката

У овој рубрици доносимо преглед прописа који током овог месеца престају да важе (у целости или у делу), односно који одложено ступају на снагу и/или се одложено примењују у целости или у делу:

- Правилник о сталном стручном усавршавању и стицању звања наставника, васпитача и стручних сарадника, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 85/2013 од 27. 9. 2013. године
– одредбе члана 20. примењују се од 3. марта 2014. године

- Правилник о изменама Правилника о увозу и извозу одређених опасних хемикалија, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 15/2013 од 14. 2. 2013. године, а ступио је на снагу 22. 2. 2013.
– одредбе члана 1. ст. 2. и члана 6. ст. 1. и 2. примењују се од 1. марта 2014. године

- Закон о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 47/2013 од 29. 5. 2013. године
– одредбе чл. 8, 12. и 13, члана 15. ст. 1, чл. 22. и 23, члана 36. ст. 1, члана 40. ст. 4. и 16, члана 41. ст. 2. и члана 43. ст. 3. овог закона, примењиваће се од 1. марта 2014. године

- Закон о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 108/2013 од 6. 12. 2013. године
– одредбе чл. 3, 4, 8. и 9. овог закона примењиваће се од 1. марта 2014. године

- Закон о прекршајима, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 65/2013 од 25. 7. 2013. године
– ступио је на снагу 2. августа 2013, а примењује се од 1. марта 2014. године

- Закон о прекршајима, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 101/2005, 116/2008 и 111/2009
– престаје да важи 1. марта 2014. године

Порески календар

1. ФЕБРУАР

Порез на додату вредност

- Први дан за подношење захтева за рефундацију ПДВ-а купцу хране и опреме за бебе на Обрасцу РФНБ

(период за подношење 1–15. фебруар 2014. године; 15. фебруар 2014. године је последњи дан)

5. ФЕБРУАР

Порез на доходак грађана

- Подношење збирне пореске пријаве на Обрасцу ПП ОПЈ – ПП ОПЈ 8 Порез по одбитку за сваку исплату извршену у јануару 2014. године
- Подношење захтева за субвенционисање пореза на зараде на Обрасцу ЗСП, који се подноси уз сваки Образац ПП ОПЈ за исплате извршене у јануару 2014. године
- Достављање обавештења на Обрасцу ОЗУ о закљученим уговорима између исплатиоца прихода и интерпретатора и другог ангажованог лица на извођењу естрадног програма забавне и народне музике или другог забавног програма у претходном месецу (на Обрасцу ОЗУ)
- Достављање извештаја о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом за претходни месец (на Обрасцу ИОСИ)

Доприноси за обавезно социјално осигурање

- Подношење збирне пореске пријаве о обрачунатим и плаћеним доприносима за сваку исплату зараде, накнаде зараде или накнаде у јануару 2014. године (на обрасцима: ПП ОД и ПП ОД-1)
- Подношење захтева за субвенционисање доприноса за ПИО на Обрасцу ЗСД, који се подноси уз сваки образац ПП ОД за исплате извршене у јануару 2014. године

Порез на добит правних лица

- Подношење пореске пријаве о обрачунатом и плаћеном порезу на добит по одбитку на приходе које су остварила нерезидентна правна лица за претходни месец (на Обрасцу ПДПО)

10. ФЕБРУАР

Порез на премије неживотног осигурања

- Подношење месечног обрачуна пореза на премије неживотних осигурања на Обрасцу МОППНО за претходни месец и плаћање пореза на премије неживотног осигурања за претходни месец

Порез на додату вредност

- Подношење пореске пријаве ПДВ-а и плаћање ПДВ-а за порески период у којем је настала пореска обавеза – јануар 2014. године за пореског дужника који није обвезник ПДВ-а

20. ФЕБРУАР

Акцизе

- Почетак рока за подношење захтева за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе за грејање за месец јануар 2014. године (на обрасцу РЕФ-Г)

28. ФЕБРУАР

Порез на доходак грађана

- Подношење појединачне пореске пријаве на Обрасцу ППП ПД за обрачунавање и плаћање пореза и доприноса по одбитку за исплате извршене у фебруару најкасније до 28. фебруара 2014. године

Доприноси за обавезно социјално осигурање

- Обрачунавање и плаћање доприноса за обавезно социјално осигурање на најнижу месечну основицу доприноса од стране послодавца који до 28. фебруара 2014. године не исплати зараду за јануар 2014. године (на Обрасцу ОД)
- Подношење појединачне пореске пријаве на Обрасцу ППП ПД за обрачунавање и плаћање пореза и доприноса по одбитку за исплате које су извршене у фебруару 2014. године, најкасније до последњег дана у месецу

Акцизе

- Уплата акцизе обрачунате за период од 1. до 15. фебруара 2014. године

СВАКОДНЕВНО

- Банка, преко које се врши реализација налога за исплату зарада, као и реализација налога за плаћање пореза и доприноса на те исплате, до истека наредног дана од дана у коме је реализовала те налоге, доставља Пореској управи информације у електронској форми
- Банка обавештавава Пореску управу о правним и физичким лицима која обављају делатност о свим исплатама готовог новца у складу са чланом 35. ст. 1. Закона о платном промету и чланом 48. ст. 1. тач. 8) Закона о банкама

Велики порески обвезници збирну пореску пријаву за порез по одбитку подносе Центру Пореске управе за велике пореске обвезнике истог дана када је извршена исплата, а најкасније у року од два дана од дана исплате прихода који се опорезује по одбитку.

Збирна пореска пријава за порез по одбитку подноси се Пореској управи једном месечно, и то у року од 5 дана по истеку месеца, посебно за сваку исплату извршену у претходном месецу.

Рачунање рокова

Према члану 91. ст. 2. Закона о општем управном поступку ако последњи дан рока пада у недељу или на дан државног празника или у неки други дан кад орган пред којим треба предузети радњу не ради, рок истиче истеком првог наредног дана.

LEGE ARTIS
ИНГ-ПРО

Заштита интелектуалне својине на интернету

Дуго је важила заблуда да су ауторска дела која се јавности саопштавају путем интернета слободна за коришћење и да их сви могу користити без дозволе носиоца права. Свако дело, међутим, квалификовано као ауторско, ужива ауторскоправну или сроднoправну заштиту, независно од околности да ли је јавно објављено на материјалној или нематеријалној подлози, као што је интернет

Свакодневно читање електронских новина, уживање у музици на интернету, коришћење фотографија, гледање директних преноса путем интернета, концерата, балета, оперских арија, свакодневно претраживање база података, виртуелних библиотека, читање електронских књига, гледање филмова, коришћење софтвера, коришћење превода, веб дизајна, интернет домена, који представљају вербализам битан за пословање појединаца и привредних друштава (на пример, интернет домен *yahoo.com* у односу на заштићени жиг *yahoo*), коришћење ентеријерских, дизајнерских и иновативних решења на интернету – **све је то коришћење интелектуалне својине**.

Ако нам се претраживањем с рачунара у Србији допадне фотографија неког фотографа с Новог Зеланда, па исту фотографију преузмемо у неком од електронских формата и искористимо је за своју монографију, рекламу, флајер – да ли на овај начин нарушавамо ауторска права? Да ли је све то дозвољено и како контролисати коришћење путем интернета? Посебно, како квалификовати да ли је коришћење за личне или комерцијалне потребе? Који ће се закон применити на „повредиоца" из Србије који је неовлашћено искористио фотографију фотографа с Новог Зеланда, а потом је укључио у рекламу која је снимљена у Великој Британији? На сва та питања одговарају нам **национални закони и међународне конвенције који регулишу питања интелектуалне својине, посебно ауторског права**.

Сматра се да је настанак интернета означио **почетак велике кризе ауторског права**. С једне стране, имамо такозвано слободно, односно свима лако доступно коришћење садржаја које је у складу са идејом социјалне правде и равноправне могућности да сви приступамо садржајима без ограничења, за потребе едукације, информисаности, науке, образовања, естетике, а с друге стране, чињеницу да су интелектуална својина, посебно ауторска дела, власништво њиховог творца који за коришћење сопственог дела треба да добије одговарајући економски еквивалент. И напослетку, ту је и чињеница **да су права интелектуалне својине територијалног карактера** (ниво националних закона), а да **интернет брише све границе коришћења**, па и неовлашћеног коришћења ових садржаја.

Дуго је важила заблуда да су ауторска дела која се јавности саопштавају путем интернета слободна за коришћење (у виртуелном јавном домену) и да их сви могу користити и без дозволе носиоца права. **Свако дело, међутим, квалификовано као ауторско, ужива ауторскоправну или сроднoправну заштиту**, независно од околности да ли је јавно објављено на материјалној или нематеријалној подлози, као што је интернет. У сваком случају, пре отпочињања коришћења **мора се затражити**

да је програм, односно садржај „ношен" сигналом заштићен од недозвољене даље дистрибуције).

Систем управљања правима интелектуалне својине

Потпун систем управљања правима интелектуалне својине покрива све информације о правима и електронско администрирање правима, понекад укључује и уговорне и личне информације, како би дао свеобухватне податке о ланцу управљања правима.

Сврха свих ових дигиталних средстава јесте да открију, омогуће, односно онемогуће приступ садржајима интелектуалне својине на мрежи, њиховом неовлашћеном коришћењу или коришћењу преко дозвољене мере (дисклејмери, уговори о приступу садржају, обавештења о ауторском праву, технички ограничавачи приступа и похрањивања садржаја и др.)

Access Control System омогућава да корисници приступе садржају, најчешће кроз систем приступања путем шифре, али када се једном оствари приступ садржају даља заштита не постоји.

Copy Protection System одређен је да сигнализује и одреди могућност прављења копија или серије копија у вези са информацијама о коришћењу. Заштита се, дакле, односи на контролу коришћења заштићеног садржаја.

Систем дигиталног управљања правима у аудио-визуелном сектору

Светски најреномиранији носиоци права на дугометражним филмовима пружају услуге емитовања филмова на захтев корисника интернет мреже, а дигитално управљање правима јесте витални део ове пословне стратегије и односа према потенцијалним корисницима.

Услуга дозвољава кориснику да својом кредитном картицом плати за пријем садржаја и тако му омогући да садржај филма похрани на свој хард-диск (сваки филм је пропраћен DRM технологијом, као што је она која постоји у програму *Microsoft's Windows Media Player*).

Једном похрањен у персоналном рачунару, филм је у фактичком власништву корисника за период од 30 дана, а ако се датотека не користи у овом периоду, само право истиче. Када се филмска датотека активира, аутоматски се одбројава период од 24 часа, након чега се онемогућава даље гледање.

Дигитални идентификатори DRM најчешће су издвојени у две функционалне области:

- идентификација и опис интелектуалне својине, права која се односе на дело и лица која су укључена у њихову креацију и администрацију (*digital rights management*);
- (техничко) спровођење и рестрикције у коришћењу (*digital management of rights* – дигитално управљање правима).

Нове технологије за борбу против дигиталне пиратерије

Технологија отиска прстију (*finger printing*) користи се за идентификацију садржаја упоређивањем датотека које се похрањују у базама података, а овај систем подразумева три фазе:

1) креирање базе с референтним отисцима који се пореде с непознатим садржајем (на пример, база података са ауторским делима из домена музичке индустрије);

2) налажење информација у вези с било којом датотеком, чиме систем ствара пробни отисак да би се овај потом упоредио са свим референтним отисцима из базе;

3) када се изврши поклапање садржаја, добија се информација о траженом садржају.

Као пример можемо истаћи музичку композицију која је у виду датотеке пресликана у рачунарски програм, и када се иста датотека преклопи, долазимо у ситуацију да детектујемо да је тачно одређени садржај коришћен без дозволе.

Технологија воденог знака (*water marking*) јесте невидљива уграђена информација подесна за обележавање, пре свега, видео записа: нивоа компресије, величине слике, нивоа рама слике, дужине трајања; аудио записа: нивоа семповања, компресије, трајања записа; замрзнутих слика: величина слике и ниво компресије.

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици доносимо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да питања можете поставити коришћењем одговарајућих е-адреса у заглављу тематских рубрика. Настојаћемо да одговоримо на свако од њих!

ТРГОВИНА

П: *Када ће моћи да се полаже стручни испит за обављање послова посредовања у промету некретнина? Има ли већ сада информација о томе како ће он изгледати? Односно, када ће бити донети: правилник којим се утврђује начин спровођења полагања стручног испита, висина таксе за полагање стручног испита, износ накнаде за рад чланова комисије, као и садржина и облик уверења о положеном стручном испиту, као и правилник којим се утврђује садржина, облик и начин вођења евиденције издатих уверења о положеном стручном испиту?*

О: Сва подзаконска акта биће донета у року од 6 месеци од ступања на снагу закона. С обзиром на то да је почетак примене одредбе о стручном испиту одложен за 12 месеци од дана ступања на снагу Закона, а услов за примену јесте доношење подзаконског акта који уређује програм и начин спровођења полагања стручног испита, висину таксе за полагање стручног испита, износ накнаде за рад чланова комисије, као и садржину и облик уверења о положеном стручном испиту, полагање испита биће могуће тек по истеку 12 месеци. Подзаконски акт биће донет у року од 6 месеци и биће објављен у „Сл. гласнику РС" и доступан свим заинтересованим кандидатима. По свом објављивању у „Сл. гласнику", Правилник ће моћи да се преузме и са сајта министарства www.mtt.gov.rs.

ОБРАЗОВАЊЕ

П: *Радим у основној школи са 60% радног времена и у средњој школи са 30%. Технолошки сам вишак 10%. У основној школи, колегиница која има 40% иде у пензију. Обавестила сам директора да сам заинтересована за њених 40%, тако да бих се вратила у матичну школу и имала 100%, као што сам имала до пре три године. Директор је по закону обавезан да ми обезбеди тих 10%, што и хоће, али за осталих 30% прима девојку која није технолошки вишак (с бироа је почела да ради у некој приватној школи). Наводно, хоће да ме прими тек у септембру, али тада се јавља проблем технолошких вишкова. Да ли је он у обавези да мени понуди тих 40% с обзиром на то да сам раније имала 100%?*

О: Одредбе члана 130. ст. 1. и 2. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС", бр. 72/2009, 52/2011 и 55/2013, даље: Закон), прописују да се пријем у радни однос у установи врши на основу преузимања запосленог, у установи чији је оснивач Република, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, и на основу конкурса, а да се пријем у радни однос на неодређено време на основу конкурса може извршити ако се није могло извршити преузимање запосленог.

Према одредбама члана 131. ст. 1. Закона, запослени који је у установи у радном односу на неодређено време, а остао је нераспоређен или има статус запосленог с непуним радним временом, на основу члана 137. ст. 2. и 3. Закона остварује право на преузимање стављањем на листу запослених с које се врши преузимање, која се утврђује до 15. августа за сваку наредну школску годину, у оквиру школске управе по јединицама локалне самоуправе, а на основу пријава установа о

Подаци од значаја за рад пословних субјеката

Износи личних примања запослених

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКОНУ О РАДУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.	2.	3.
Регрес за коришћење годишњег одмора	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 6) Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Отпремнина код одласка у пензију	Према Закону о раду, исплаћује се најмање у висини 3 просечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику (**70.071 × 3 = 210.213**)	Не опорезује се до износа троструке месечне зараде по запосленом у Републици према последњем податку (**70.071 × 3 = 210.213** дин.)
Јубиларна награда	До висине утврђене општим актом послодавца	Неопорезиво до **17.758** динара годишње
Накнада трошкова превоза до посла и повратка са посла	До висине цене превозне карте у јавном саобраћају	Не опорезује се до висине превозне карте, односно до висине стварних трошкова превоза, а највише до **3.552** дин.
Накнада за исхрану у току рада	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 5) Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Дневница за службено путовање у земљи	До висине прописане општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 2) Закона о раду)	Неопорезиво до **2.132** дин. по дневници
Дневница за службено путовање у иностранство	Најмање у висини утврђеној посебним прописима (члан 118. тач. 3) Закона о раду)	Не опорезује се до износа прописаног Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник", број 86/07)
Теренски додатак (дневна накнада за повећане трошкове рада на терену)	Према Закону о раду, ако се предвиди општим актом, односно уговором о раду	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКОНУ О РАДУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.	2.	3.
Једнократна новчана накнада запосленима за чијим је радом престала потреба (одељак IV Програма за решавање вишка запослених...) („Сл. гласник РС", бр. 64/2005... 63/2013)	Десет просечних зарада у Републици (тренутно, **700.710** дин.) за запослене који имају више од 10 година стажа осигурања, или у висини динарске противвредности 100 евра по години стажа осигурања	Не опорезује се до износа из претходне колоне, а за лица старија од 50 година живота – без ограничења износа
Стимулативне отпремнине при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом или уговором о раду	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду

Календар догађаја...

5–9. ФЕБРУАР 2014.	● **Петодневни семинар:** **Основна обука за медијаторе** Привредна комора Србије
6. ФЕБРУАР 2014.	● **Инструктивни тренинг – семинар:** **Девизно пословање у складу са новим прописима** Регионална привредна комора Нови Сад ● **Једнодневни семинар:** **Како побољшати ниво продуктивности и оптимизације производње (Примери из аутомобилске индустрије)** Привредна комора Србије
11. ФЕБРУАР 2014.	● **Једнодневни семинар:** **Квалитет и безбедност у ланцу снабдевања *ISO 28000* и *TAPA*** Привредна комора Србије
14. ФЕБРУАР 2014.	● **Једнодневни инструктивни семинар:** **Идентификација и управљање пословним ризицима** Привредна комора Србије
26. ФЕБРУАР 2014.	● **Једнодневни инструктивни семинар:** **Оцена бонитета клијената у привреди** Привредна комора Србије

Корисни модели правних аката

Одговор окривљеног на оптужницу (члан 336. ЗКП-а)

К. бр. _____ /_____

ВИШЕМ СУДУ _____
Већу из члана 21. став 4. ЗКП-а

На основу члана 336. ст. 1. и 2. Законика о кривичном поступку (ЗКП), адвокат _____ из _____, као бранилац окривљеног _____ из _____, благовремено подноси

ОДГОВОР

На оптужницу Вишег јавног тужиоца у _____, Кт. бр. _____ /_____ од _____ године, због:

– непостојања доказа да је окривљени извршио дело које је предмет оптужбе,

Разлози

Окривљени је оптужен да је извршио кривично дело _____ из чл. _____ Кривичног законика.

Спроведеном истрагом, међутим, није прикупљен ниједан ваљан доказ из којег произлази оправдана сумња да је окривљени учинио кривично дело које је предмет оптужбе, те је закључак јавног тужиоца о постојању доказа нетачан и паушалан.

Разлози су следећи:

Током истраге није изведен доказ вештачењем вредности евентуално одузетих ствари, као ни то да ли су ствари које су нађене код окривљеног расходоване или нове.

наставак на следећој страни

ДАТУМ ПРИМЕНЕ УГОВОРА

Члан 20.

Примена уговора почиње наредног дана од дана његовог ступања на снагу.

БРОЈ ПРИМЕРАКА УГОВОРА

Члан 21.

Уговор је сачињен у 4 (четири) истоветна примерка, с тим да сваки уредно потписан и оверен примерак уговора има значење оригинала и производи подједнако правно дејство.

Свака уговорна страна задржава за своје потребе по 2 (два) примерка.

За Компанију

За Суфинансијера

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

ПОРЕЗИ И АКЦИЗЕ

РАДНИ ОДНОСИ И СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА

СУДСКИ ПОСТУПЦИ

КОМПАНИЈСКО ПРАВО

БУЏЕТИ

АУТОРСКО ПРАВО И ПРАВО ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ

ОБРАЗОВАЊЕ

ЕВРОПСКО ПРАВО

ТАБЕЛЕ И УЗОРЦИ